

Liberalisering i fiskeriforvaltning siden 1980-tallet

**Norske historiedager
Sogndal
8.-10. september 2023**

**Gregory Ferguson-Cradler
Internasjonale studier (med historie)
Høgskolen i Innlandet**

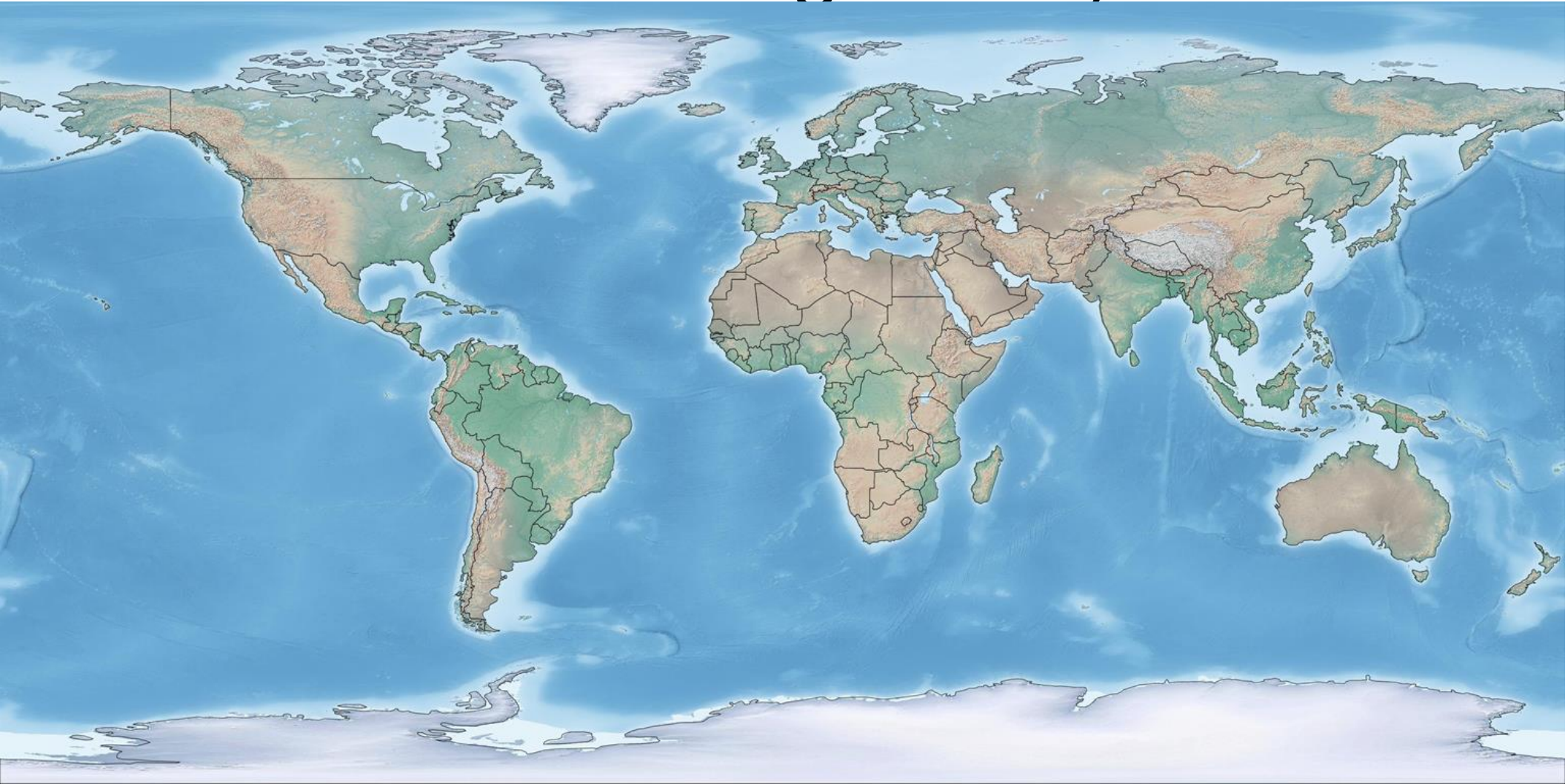
Individuelle omsettelige kvoter

- Gir enkelte fiskere rett til å ta en viss mengde fiske
- Omsettelige når retten kan kjøpes og selges
- Maksimerer effektivitet (kvoter går til dem som kan høste ressursen på mest effektiv måte)
- Fordeling ikke viktig (Coase Theorem)

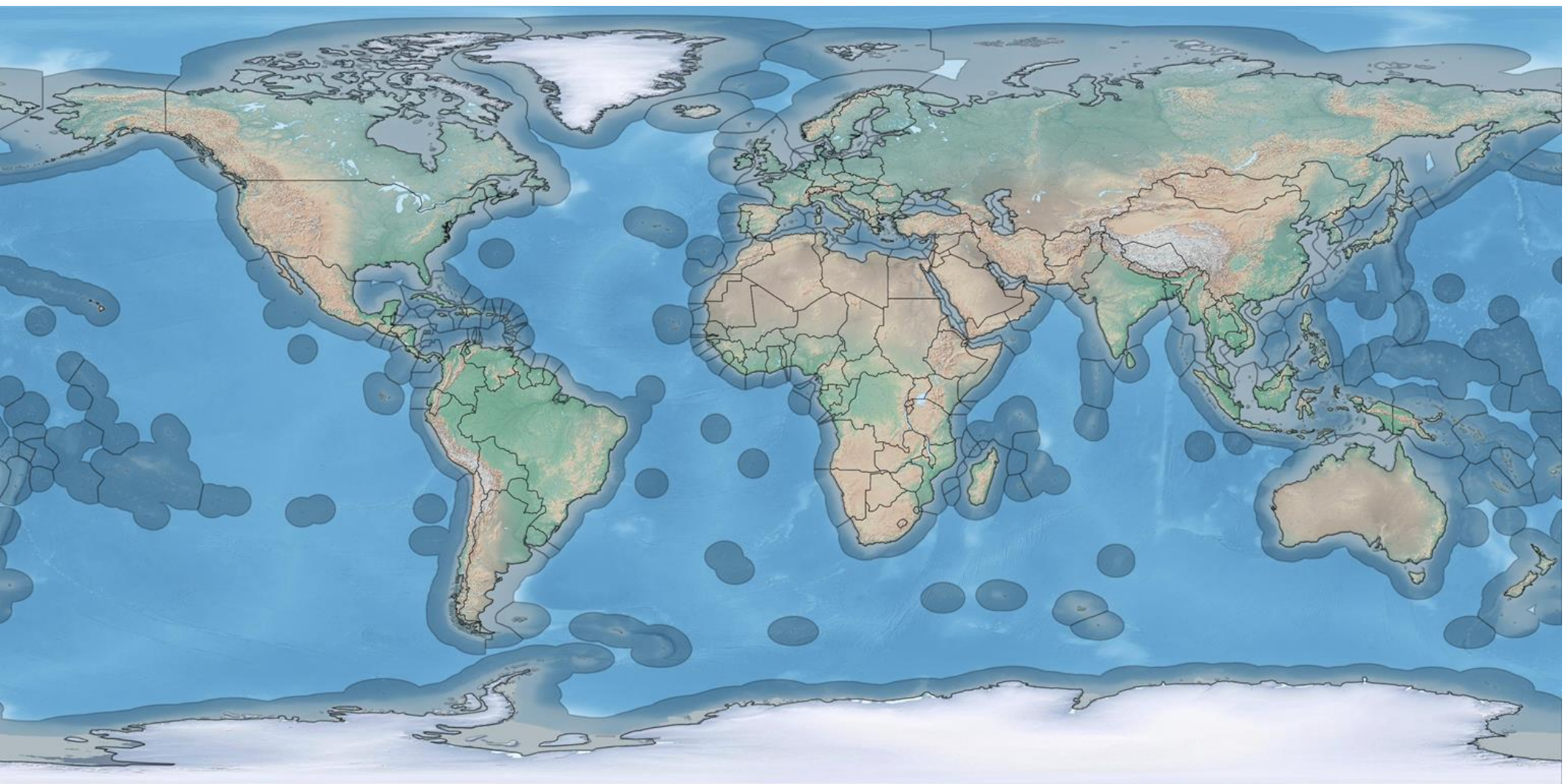
Bakgrunn

- 1970-tallet: stadig mer fiskerikollapser, til og med «global kollaps»
- Havrettskonvensjonen (1974-1982) —→ økonomiske soner på 200 n. mil
- Eksklusiv rett til å utnytte ressurser OG plikt til å forvalte ressursutnytting på vitenskapelig grunnlag

Fritt hav (3 nautiske mils territorialgrenser)

Eksklusive økonomiske soner

Bakgrunn 2

Strukturelle endringer på 1970-tallet →

- Bretton Woods-systemet brytes sammen
- Keynesianisme/import erstattende industrialisering kollapser, ny modeller
- Nye teorier/ideologier om statens rolle i økonomien

På 1970-tallet: nye problemstillinger i fiskeriforvaltning?

- Maksimering av effektivitet (grunnrenter) – blir utgangspunkt for debatter rundt fiskeripolitikk

Allmenningens tragedie

- Fri adgang fører uunngåelig til utnyttelse
- To mulige løsninger: statlig forvaltning eller privat eiendom

Innføring av individuelle omsettbare kvoter

- Norge: Reaksjon på 18. April 1989. Individuelle fartøyskvoter – mate å ta hensyn til både økonomiske og sosiale faktorer
- Peru: Kollapse, slutten av 1990-tallet. Fartøyskvoter.
- Russland. Individuelle kvoter tildig på 2000-tallet og så tilbake til administrativ tildeling.

Individuelle kvoter

- 1) Statens ansvarsområde er betydelig større etter 1980-tallet.
- 2) Optimale grunnrenter/effektivitetsmaksimering blir utgangspunkt i debatter
- 3) Kvoter blir «naturalisert»
- 4) Individuelle kvoter en måte for stater å gjøre mer, mens det ser ut som om de gjør mindre.